

ВТОРА ЧАСТ (90 минути)

Дидактическа задача: Прочетете текста и напишете подробен преразказ от името на момъка.

„Богатствата на момъка“, Георги Русафов

Живял някога в една далечна страна беден момък. Той бил строен като топола, здрав като канара и силен като мечка, но с когото и да се срещнел, с когото и да заговорел, младият човек на всички се оплаквал:

– Ох, не е живот моето, а жива мъка – за всичко сам се трудя, парчето хляб с пот на челото си изкарвам!... А колко хубаво би било, ако имах несметни богатства – цял ден щях да се излеждавам, край мене от сутрин до вечер щяха да припкат пъргави слуги и слугини да ми прислужват! [...]

Една пролетна привечер, като се прибирал в колибата си, младият човек заварил там непознат старец с изпито лице и дълга до пояса брада.

– Кой си ти, дядо, и какво търсиш в сиромашкия ми дом? – викнал момъкът към стареца.

– Пътник отдалече съм, синко... – отвърнал тихо непознатият. – Видях отворена вратата на колибата ти и влязох вътре да ме нагости стопанинът с хляб и със студена водица, че съм капнал от дългия път!

– Сбъркал си вратата, дядо – намръщил се домакинът, като чул желанието на стареца. – Стопанинът на този дом е последният бедняк в този край!

И както правел всякога пред всеки срещнат човек, момъкът започнал и сега надълго да се оплаква от сиромашията си.

– Защо говориш, че си беден, синко? – прекъснал го по едно време благо старецът. – Както те гледам, ти си по-богат от най-богатия цар на света...

– Да не си дошъл да се подиграваш със сиромашията ми, старче! – настръхнал веднага момъкът. – За какво богатство ми говориш? Къде са ми дворците? Къде са ми кованите сандъци с жълтици, кожените торби с драгоценни камъни? Къде са ми слугите, слугините?... Не виждаш ли, че освен двете си очи, голите си ръце и босите крака нищо друго си нямам на тоя свят!

Вместо да му отговори, непознатият старец бръкнал в пазвата си, извадил оттам едно огледало, кимнал на момъка да се приближи към него и му поръчал:

– Погледни, синко, в това огледало – всичко, което видиш в него, само да пожелаеш, на минутата ще стане твое!...

Младият човек се подчинил мълчаливо, погледнал в огледалото и занемял от удивление пред гледката, която зърнал.

Най-напред видял голям дворец, златните кули на който се губели в облаците. След туй погледът му се зареял сред необятната градина, която заграждала от всички страни двореца. [...] И навред шетали като трудолюбиви мравки пъргави прислужници, подскачали млади прислужнички, нагиздени до една с дантели и копринени одежди...

– Нима наистина всичко това може да бъде мое? – погледнал накрая момъкът с недоверие към белобрадия старец.

– Да, синко, всичко, което зърна в моето вълшебно огледало, ще стане за вечни времена твое, ако в замяна ми дадеш само твоите млади очи... Съгласен ли си на такава размяна?

Преди да отговори, момъкът погледнал през прозореца навън, дето в туй време омаята на пролетния залез била превърнала цялата природа в хиляди пъти по-вълшебна картина от картината, която младият човек видял в чудодейното огледало на дядото...

„Ако си дам очите, вече никога няма да зърна прелестта на гаснещия ден, нито чара на мъдрото утро... Ще прекарам целия си живот като къртица само в непрогледна нощ, във вечен мрак!“ – потръпнал [...] при тая мисъл момъкът.

И викнал буйно на стареца:

– Не, дядо, още сто дворци като този в огледалото ти да ми дадеш, пак не бих се лишил доброволно от очите си!...

– Е, щом са ти толкова скъпи очите, синко, дай ми тогава вместо тях силните си ръце и твой да е дворецът ведно с всичко в него и около него! – предложил му нова размяна белобрадият гостенин.

Но момъкът и сега се дръпнал като ужилен по-далече от стареца и викнал още по-буйно:

– Не, не!... Не си давам дори един пръст от ръцете, ако ще за него да ме направиш владетел и на хиляда дворци!

Същото се повторило и когато старецът му споменал да замени двореца от вълшебното огледало срещу стройните момкови крака... Накрая дядото погледнал ласкаво младия човек, усмихнал му се благо и рекъл:

– Видя ли какви несметни богатства притежаваш, синко, а ти се оплакваш, че си беден?!

Момъкът не отвърнал нищо. Но още на другия ден се хванал на работа, започнал да печели добри пари и вече никой не го чул да се оплаква от сиромашията си...